

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s posílením zapojení akcionářů

I. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu a zhodnocení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh zákona novelizuje zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“ nebo „ZPKT“), zákon č. 15/1999 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, z důvodů transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů (dále jen „směrnice“). Jako vhodný zákon pro transpozici směrnice byl zvolen ZPKT, neboť povinnosti se vztahují pouze na emitenty, jejichž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu. Dále směrnice dopadá na další subjekty, jako jsou pojišťovny, zajišťovny, obchodníci s cennými papíry a další, pro které stanovuje povinnosti související se správou daných akcií.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zákazem diskriminace a nemá žádný dopad na rovnost mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Cílem směrnice je zajištění dlouhodobého působení akcionářů ve společnostech, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu. Tohoto cíle se směrnice snaží dosáhnout několika prostředky. Společnost bude mít podle směrnice právo znát svého akcionáře a skrze síť zprostředkovatelů (v ČR se jedná o obchodníky s cennými papíry, úvěrové instituce a centrálního depozitáře cenných papírů) se dozvědět, kdo je k rozhodnému dni jejím akcionářem. I když v českém právním řádu může společnost zjistit své akcionáře relativně jednoduše na základě výpisu z evidence emise, který sestavuje centrální depozitář, zavádí se toto oprávnění napříč všemi systémy držení cenných papírů.

Zavádí se postupy, které mají vést k vyšší transparentnosti institucionálních investorů, jako jsou pojišťovny oprávněné poskytovat životní pojištění, zajišťovny oprávněné poskytovat životní pojištění, správci aktiv (v ČR obchodník s cennými papíry, který má mezi hlavními povolenými činnostmi obhospodařování majetku zákazníka, banka, má-li obhospodařování majetku zákazníka povoleno v licenci, a obhospodařovatel investičních fondů a zahraničních investičních fondů oprávněný přesáhnout rozhodný limit, resp. oprávněný obhospodařovat standardní fondy nebo srovnatelné zahraniční investiční fondy), a poradců pro hlasování.

Dále se směrnice věnuje většímu zapojení akcionářů do odměňování členů představenstva, dozorčí a správní rady a dalších osob ve vrcholném vedení, pokud na ně bylo delegováno téměř veškeré obchodní vedení (typicky generální ředitel). Kotované společnosti budou povinny vypracovat politiku odměňování, která bude schvalována valnou hromadou společnosti. V zájmu zajištění transparentnosti bude rovněž uveřejňována na internetových stránkách emitenta. Za každé účetní období budou kotované společnosti povinny vyhotovit zprávu o odměňování obsahující odměny jednotlivých osob, na něž dopadá politika

odměňování. Tato zpráva bude předmětem hlasování na valné hromadě a následně uveřejněna na internetových stránkách emitenta.

Směrnice také reguluje významné transakce se spřízněnými stranami, u nichž hrozí zvýšené riziko poškození zájmů zejména společnosti, respektive akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou (menšinových akcionářů). V souladu s požadavky směrnice se navrhuje vymezit významné transakce, které budou, bude-li kontrahentem spřízněná strana, napříště podléhat schválení valnou hromadou a budou se rovněž uveřejňovat na internetových stránkách emitenta.

Případnou sankcí za porušení soukromoprávních povinností subjektů je především povinnost k náhradě škody podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). V těchto případech se uplatní ustanovení § 2910 občanského zákoníku, které ukládá povinnost k náhradě škody osobě, která zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva. Dále lze v některých případech požadovat náhradu škody podle ustanovení § 2950 občanského zákoníku, kde je upravena povinnost k náhradě škody způsobené informací nebo radou poskytnutou příslušníkem určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu. Návrh zákona výslovně upravuje sankce za porušení povinností, které osoby plní vůči všem (především porušení povinnosti uveřejnit určité skutečnosti). Dohled nad dodržováním povinností institucionálního investora a správce aktiv a osob oprávněných vést evidenci investičních nástrojů a povinností z toho vyplývajících bude provádět Česká národní banka, která je zároveň oprávněna porušení povinností sankcionovat.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Stávající úprava zákona o podnikání na kapitálovém trhu není dostačující, neboť je nutno transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů, aby byl dosažen soulad právních předpisů ČR a EU, a to do 10. června 2019.

4. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem ČR

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Z ústavního pořádku České republiky nevyplývají specifické právní normy ústavněprávní síly dopadající na oblast korporátního práva.

Návrh zákona se dotýká zejména ústavně zaručeného práva vlastnit majetek (čl. 11 LPS), ústavně zaručeného práva na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním a zneužíváním údajů o své osobě (čl. 10 LPS) a ústavně zaručeného práva podnikat (čl. 26 LPS). Při zásazích do těchto základních práv návrh zákona plně respektuje zásadu, že při stanovení mezi základních práv musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu (čl. 4 odst. 4 LPS).

Pokud jde o postavení České národní banky, návrh zákona respektuje zásadu, že do činnosti České národní banky lze zasahovat pouze na základě zákona (čl. 98 odst. 1 Ústavy), a činí tak způsobem, který neohrožuje plnění jejího hlavního ústavně zakotveného cíle, jímž je péče o cenovou stabilitu. Kromě toho návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního práva České republiky, např. zásady vyplývající z pojmu demokratického právního státu (čl. 1 Ústavy), zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 2 LPS) a v oblasti správního trestání zásadu *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (čl. 39 LPS).

5. Zhodnocení souladu návrhu zákona s předpisy Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a rovněž je tomu tak i u právních aktů Evropské unie. Navrhovaná právní úprava je implementací evropských právních předpisů, konkrétně směrnice o podpoře dlouhodobého zapojení akcionářů.

6. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, nevyplývají specifické právní normy dopadající na oblast korporátního práva. Kromě toho návrh zákona respektuje další práva zaručená Evropskou úmluvou o lidských právech, zejména právo na spravedlivý proces (čl. 6 odst. 1 Úmluvy) a prostředek nápravy (čl. 13 Úmluvy) tím, že nijak neomezuje právo osob dotčených zásahy do výše uvedených práv žádat o přezkoumání těchto zásahů soud, a dále zásadu *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (čl. 7 Úmluvy) tím, že skutkové podstaty přestupků jsou stanoveny zákonem a vymezeny dostatečně určitě a předvídatelně.

Návrh zákona je v souladu s právními akty Evropské unie, s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie, zejména se zásadou proporcionality a subsidiarity, se zásadou rovného zacházení a zásadou nediskriminace a právní jistoty.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy, zhodnocení dopadů na veřejné rozpočty, zhodnocení sociálních dopadů, dopadů na životní prostředí a dopadů na podnikatelské prostředí

Návrh zákona nemá dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Nemá sociální dopady ani dopad na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zákazem diskriminace a nemá žádný dopad na rovnost mužů a žen.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Návrh zákona má dopady ve vztahu k ochraně osobních údajů. V návrhu zákona jsou navrhovány určité změny v uveřejňování údajů o fyzických osobách, které jsou členy volených orgánů (členy představenstva, dozorčí a správní rady) nebo osobami ve vrcholném vedení, na které bylo delegováno téměř veškeré obchodní vedení (například generální ředitel, případně sektoroví ředitelé), a dále o osobách, které jsou spřízněnou stranou emitenta kotovaných akcií za předpokladu, že emitent se spřízněnou stranou kontrahuje. Níže jsou rozebrány obě oblasti, které mají vliv na ochranu osobních údajů nebo ochranu soukromí.

Předně návrh zákona předpokládá, že emitent je povinen každoročně vyhotovit zprávu o odměňování obsahující odměny jednotlivých osob, na něž dopadá politika odměňování, tj. členů představenstva, dozorčí a správní rady a osob ve vrcholném vedení, na které bylo delegováno téměř veškeré obchodní vedení (například generální ředitel, případně sektoroví ředitelé). S ohledem na skutečnost, že výše odměn musí být ve zprávě o odměňování uvedena na individuální bázi, je třeba každého odměňovaného dostatečně identifikovat. Zpráva o odměňování se navíc musí uveřejňovat na internetových stránkách emitenta. Osobní údaje o odměňovaných a rovněž výše jejich ročních odměn tak budou veřejně dostupné. Oproti stávajícímu stavu dochází částečně k rozšíření publicity osobních údajů. Již *de lege lata* jsou v obchodním rejstříku veřejně dostupné informace o členech volených orgánů (představenstva, dozorčí a správní rady). Kromě toho jsou některé osobní údaje (jméno a příjmení) o odměňovaných osobách uvedeny i ve výroční zprávě emitenta [srov. § 118 odst. 4

písm. h) ZPKT], která se zakládá do sbírky listin a je tak veřejně přístupná. Na druhou stranu v obchodním rejstříku nejsou vedeni vrcholní zaměstnanci. Ve vztahu k nim tak dochází k rozšíření publicity; i tito však mohou podléhat již dnes uveřejnění ve výroční zprávě emitenta podle § 118 odst. 4 písm. h) ZPKT. Pokud jde o věcný rozsah uveřejňovaných údajů, již v současné době se uveřejňují, jako součást výroční zprávy, souhrnné odměny osob s řídicí pravomocí emitenta [srov. § 118 odst. 4 písm. f) ZPKT]. Tento věcný rozsah se nicméně rozšiřuje v tom smyslu, že napříště se budou uveřejňovat individuální odměny, aby uveřejněné údaje měly větší vypovídající hodnotu a aby bylo možno ověřit, zda odměny jednotlivých osob jsou přiměřené (ve vztahu k činnostem, které vykonávají, kvalitě jejich činnosti atd.). Na druhou stranu, aby byly minimalizovány zásahy do soukromí odměňovaných, navrhuje se stanovit, že ve zprávě o odměňování se neuvádí citlivé údaje podle zákona upravujícího ochranu osobních údajů nebo osobní údaje týkající se rodinné situace těchto osob (srov. rovněž čl. 9b odst. 2 směrnice). Publicita zprávy o odměňování se navíc omezuje časově. Zpráva o odměňování obsahující osobní údaje o odměňovaných musí být veřejně dostupná po dobu 10 let. Pokud by emitent chtěl uveřejňovat zprávu o odměňování déle, nesměla by již obsahovat osobní údaje (srov. čl. 9b odst. 5 směrnice). Přestože tak dochází k rozšíření uveřejňovaných osobních údajů, zavádí se rovněž nástroje (v rozsahu přípustném směrnicí), které toto rozšíření vyvažují.

Návrh zákona dále stanoví, že je třeba uveřejnit na internetových stránkách emitenta významné transakce se spřízněnými stranami. Součástí tohoto uveřejnění je i identifikace spřízněné strany jméno a příjmení spřízněné strany. Přehled některých smluv se již de lege lata uvádí ve zprávě o vztazích podle § 82 odst. 2 písm. e) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů, (dále také jen „ZOK“), která se zakládá do sbírky listin obchodního rejstříku. Nově navrhované pravidlo je širší, pokud jde o osoby, s nimiž emitent uzavírá významnou transakci, na druhou stranu užší, pokud jde o transakce jako takové; uveřejňují se pouze významné transakce, tj. velmi omezený okruh transakcí. Je rovněž zvoleno jiné informační médium – internetové stránky společnosti. Aby se zajistila transparentnost transakcí a zamezilo se zneužití uzavírání transakcí se spřízněnými stranami, je publicita transakce nezbytností. Kdyby absentoval údaj o identifikaci spřízněné strany, postrádalo by uveřejnění vypovídající hodnotu. Nutno zdůraznit, že rozsah uveřejňovaných osobních údajů o spřízněných stranách není široký (vyžaduje se pouze jméno a příjmení). Zvolené nástroje se tak jeví přiměřené k dosažení kýženého cíle; jde ostatně o požadavek práva Evropské unie.

V jiných ohledech návrh zákona nezasahuje do ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh zákona žádným jiným způsobem nemění dosavadní praxi v této oblasti. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, ani se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona není v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), které se použije od 25. května 2018. V současné době se projednává návrh zákona o zpracování osobních údajů, který bude adaptací českého právního řádu na toto nařízení.

9. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Korupční rizika, která mohou vést ke zvýhodnění konkrétních subjektů vůči jiným, spočívají v benevolentním výkonu dohledu a správního řízení ze strany orgánů dohledu. Návrh právní úpravy zpřesňuje současné požadavky a nezakládá žádné nové diskrece pro dohledový orgán, tedy dochází spíše ke snížení korupčního rizika než k jeho navýšení. Je však třeba uvést, že správní řízení se řídí správním řádem či sektorovými procesními předpisy. Rozhodovací pravomoc je transparentní a je vždy možné určit konkrétní subjekty, které jsou odpovědné za rozhodnutí. Na základě výše uvedených skutečností je možné usoudit, že se nepředpokládá vznik žádných korupčních rizik.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, k čl. I – změna zákona o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů

K bodu 1 a 2 [§ 5 odst. 1 a 2]:

Vzhledem k tomu, že v právním řádu se definice institucionálního investora zavedená v zákoně o dohledu v oblasti kapitálového trhu nepoužívá, nebyl důvod ponechat definici pro celý právní řád, která se návrhem zákona ruší. Nově bude institucionální investor definován pouze pro ZPKT.

K části druhé, k čl. II – změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

K bodu 1 [§ 2 odst. 1 písmena y), z), za) a zb)]:

Vzhledem k tomu, že směrnice zavádí nové povinnosti pro institucionální investory, stejně tak pro správce aktiv a poradce pro hlasování, bylo zvoleno zavedení souhrnných pojmů pro tyto skupiny subjektů.

Jako institucionálního investora vnímá směrnice pojišťovny, které poskytují životní pojištění, zajišťovny, které poskytují životní pojištění a instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění - čl. 2 písm. e) směrnice, tedy subjekty, které jsou často významnými akcionáři ve společnostech s kótovanými akciemi z Unie.

Správci aktiv jsou obchodníci s cennými papíry v případě, že pro klienta obhospodařují akcie nebo obdobný cenný papír představující podíl na právnické osobě, které jsou přijaté k obchodování na regulovaném trhu, tedy že nákup akcie evropské kótované společnosti je na jejich uvážení. Jsou jimi dále i banky, které mají licenci na obchodníka s cennými papíry na základě § 5 odst. 3 ZPKT. Dále jsou správci aktiv i obhospodařovatelé investičních fondů a zahraničních investičních fondů, kteří jsou oprávněni překročit rozhodný limit, a také obhospodařovatel investičních fondů a zahraničních investičních fondů oprávněný obhospodařovat standardní fondy nebo srovnatelné zahraniční investiční fondy, za předpokladu, že oba tyto obhospodařovatelé obhospodařují ve fondu akcie evropské kótované společnosti a tyto akcie obhospodařují ve fondu dle vlastního uvážení.

Nově se zavádí i povinnosti pro poradce pro hlasování, tedy právnické osoby se sídlem v členském státě Evropské unie, které v rámci své podnikatelské činnosti zpracovávají doporučení pro zadavatele, jak má hlasovat na valné hromadě emitenta.

Navrhovanou změnou se promítá vložení části IV do hlavy deváté, v níž se upravují mimo jiné významné transakce se spřízněnými stranami. ZPKT ve stávajícím znění vymezuje pojem „spřízněná strana“ v § 119 odst. 2 písm. d) bod 2., neboť je tento pojem použit právě jen v daném ustanovení; není proto potřebné definovat spřízněnou stranu v úvodních ustanoveních zákona. Nově navrhovaná úprava významných transakcí se spřízněnými stranami však rovněž pracuje s pojmem „spřízněná strana“. Napříště se proto navrhuje v § 2 odst. 1 písm. zb) definovat spřízněnou stranu odkazem na Mezinárodní účetní standard IAS 24 a na dalších místech zákona používat jen pojem „spřízněná strana“ jako zavedenou definici.

K bodu 2 [§ 36]:

Úprava souvisí s vložením nových hlav do části deváté ZPKT.

K bodu 3 [§ 92]:

Dochází ke sjednocení výčtu osob, které mohou poskytovat evidenci navazující na centrální evidenci cenných papírů s výčtem osob, které mohou poskytovat samostatnou evidenci. Není důvod neuvést banky ve výčtu institucí, i když o licenci žádají podle ZPKT.

K bodu 4 [§93a]:

Sjednocuje se text zákona s úpravou občanského zákoníku.

K bodu 5 a 6 [§ 94a]:

Odstraňuje se nadbytečná úprava, která nemá důvod své zvláštní úpravy, kdy je možno výpis z evidence emise získat způsobem běžným pro jiné než obalové společnosti.

K bodu 7 [§ 118]:

Navrhuje se napravit současný stav, kdy podle úpravy v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“) [srov. ustanovení § 1b odst. 5 písm. a), § 1a písm. a), § 19a odst. 1] není možno pohlížet na společnost, jejíž akcie byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu, jako na malý nebo střední podnik. Podle navrhované úpravy bude již jednoznačně zřejmé, že ustanovení § 118 odst. 4 písm. l) ZPKT je lex specialis k ustanovení § 1b odst. 5 zákona o účetnictví, což se dnes dovozuje výkladem. Tedy i ostatní ustanovení ZPKT mohou upravit požadavky na společnosti odlišně podle jejich velikosti.

Směrnice umožňuje v čl. 9b a 9c stanovit odlišné podmínky v případě malých a středních podniků a rozlišovat podle velikosti společnosti, a proto je nezbytné upřesnění výše uvedeného pravidla. Cílem je zajistit, aby společnosti, jejichž akcie jsou přijaté k obchodování na regulovaném trhu, nebyly automaticky vždy považovány za velký podnik, ale aby mohla být stanovena pravidla zvlášť pro malý, střední a velký podnik.

K bodu 8 [§ 119 odst. 2]:

Navrhovanou změnou se promítá změna § 2 odst. 1, kdy se do písmene zb) navrhuje vložit definice spřízněné strany včetně odkazu na Mezinárodní účetní standard IAS 24 (v podrobnostech viz důvodovou zprávu k § 2).

K bodu 9 [§ 120 odst. 7]:

Informace, které je emitent akcií obchodovaných na regulovaném trhu povinen předat, jsou sice nadále vymezeny v předmětném ustanovení, ovšem nově si emitent uvedený v § 118 odst. 1 písm. a) bude moci vybrat, zda informace bude poskytovat akcionářům např. přes centrálního depozitáře, nebo je pouze uveřejní na internetových stránkách v souladu s ustanovením § 121e odst. 1 a depozitáři pošle pouze odkaz na internetové stránky, kde se informace nachází. Pro ostatní emitenty je zachováno předávání informací podle § 120 odst. 7 ZPKT.

K bodu 10 [§ 121b]:

Úprava souvisí s vložením nových hlav do části deváté ZPKT.

K bodu 11 [§ 121c až 121j]:

K § 121c

Nově bude do ZPKT vložena nová hlava III, která bude transponovat kapitolu Ia směrnice, jež má dle směrnice zajistit větší zapojení akcionářů. Návrh se vztahuje pouze na akcie, které jsou

přijaté k obchodování na regulovaném trhu, z toho důvodu dochází k omezení dopadu této hlavy pouze na akcie (tedy účastnické cenné papíry podle českého práva) nebo obdobný cenný papír (účastnický cenný papír podle jiného než českého práva), které jsou vydány společností se sídlem v EU a zároveň jsou přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu. Vymezení evropského regulovaného trhu je v ustanovení § 55 odst. 2 ZPKT.

Vzhledem k tomu, že nebylo cílem, aby transpozice narušila současně nastavené fungování výpisu z evidence emise, který poskytuje centrální depozitář, byl zvolen takový přístup, že sdělování informací podle směrnice bude fungovat vedle existujícího výpisu z evidence emise.

K § 121d

Ustanovení zavádí předávání informací mezi emitentem a osobou vedoucí účet zákazníka resp. vlastníka. Povinnost sdělit informace emitentovi má vždy osoba, která vede na účtu pro nějakou další osobu – ať již zákazníka nebo vlastníka – akcie nebo jiný obdobný cenný papír emitenta. Pokud je klientem dané osoby zprostředkovatel (tedy vede pro něj účet zákazníka), je tato osoba povinna mu předat dotaz emitenta na informace. Ustanovení respektuje rozdělení na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů a samostatnou evidenci investičních cenných papírů.

Specifikace rozsahu formátu informací, o které bude emitent mít právo požádat, a způsob a lhůty předávání budou vymezeny v nařízení Evropské komise, jejíž vydání směrnice předpokládá.

K § 121e

Ustanovení transponuje čl. 3b směrnice, podle kterého má být akcionáři umožněno vykonávání jeho práva. Akcionář má být podle tohoto ustanovení informován o údajích, které jsou pro něj jako akcionáře důležité. Požadavek na sdělování tohoto typu informací ZPKT dnes již obsahuje v ustanovení § 120 odst. 7. Tyto informace bude emitent předávat depozitáři, jenž je předá zprostředkovatům, kteří tyto informace mají předat dále, až budou předány akcionáři.

Povinnost podle tohoto ustanovení se bude vztahovat pouze na emitenta uvedeného v ustanovení § 118 odst. 1 písm. a) ZPKT. Ustanovení § 120 odst. 7 ZPKT bude změněno tak, aby se aplikovalo na emitenta uvedeného v § 118 odst. 1 písm. b), c) a d) ZPKT.

Ustanovení respektuje rozdělení evidencí zaknihovaných cenných papírů na centrální evidenci a samostatnou evidenci (v rámci které mohou být drženy účastnické cenné papíry, které jsou umístěny u zahraničního centrálního depozitáře).

Akcionář má možnost zaslat emitentovi informace, které se týkají výkonu jeho práv z akcie, a to prostřednictvím struktury zprostředkovatelů, kteří jsou povinni předat informaci v rámci řetězce zprostředkovatelů výše nebo ji mohou zaslat emitentovi, nebo osobě, kterou emitent určil.

Prováděcí předpis Evropské komise dále specifikuje náležitosti informací, které musí emitent uveřejňovat a posílat akcionářům, a dále i způsob předávání informací.

Povinnost předávat informace podle tohoto ustanovení se nevztahuje na akcie, které jsou vedeny v nezařazené evidenci, neboť povinnost předávat informace nebude přidána do

povinností centrálního depozitáře k vedení nezařazené evidence, jak je vymezeno v ustanovení § 202a ZPKT.

K § 121f

Osoba vedoucí evidenci investičních nástrojů bude oprávněna požadovat za své služby úplatu, jejíž výši za jednotlivé služby podle § 121c až 121e musí uveřejnit. Tato úplata však musí být přiměřená a odpovídat skutečným nákladům za poskytnutou službu.

K § 121g

Působnost hlavy se tímto ustanovením rozšiřuje i na zprostředkovatele ze třetích zemí, kteří nemají sídlo v členském státě Evropské unie, tak jak vyžaduje směrnice v čl. 3e.

K § 121h

V ustanovení je omezena doba, po kterou mohou být uchovávány a zpracovávány údaje získané podle této hlavy a zpracovávány za účelem identifikace akcionářů a za účelem komunikace mezi emitentem a akcionářem, aby mohl být usnadněn výkon práv akcionářů a jejich zapojení do činnosti společnosti. Tyto údaje mohou být uchovávány a zpracovávány po dobu jednoho roku ode dne, kdy se emitent dozví, že osoba, o níž uchovává a zpracovává informace, již přestala být jeho akcionářem. Účel využití osobních údajů vyplývá z čl. 6 obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

K § 121i

Zavádí se povinnost emitenta poskytnout na základě žádosti osobě, která hlasovala na valné hromadě, potvrzení o tom, že její hlas byl řádně započítán. Tato informační povinnost se vztahuje i na sdělení, jakým způsobem byl hlas započítán (např. zda hlasovala pro návrh, proti návrhu, či se zdržela hlasování). Pokud už je tato informace osobám, které hlasovaly, dostupná, není emitent povinen tuto informaci jednotlivě sdělovat. Žádost může být podána ve lhůtě 3 měsíců ode dne konání valné hromady.

Dále je upraveno předávání této informace o hlasování na valné hromadě řetězcem zprostředkovatelů od emitenta až k osobě, pro kterou je veden účet zákazníka.

V případě hlasování mimo valnou hromadu prostřednictvím technických prostředků (v českém právu např. hlasování per rollam), zašle vždy emitent osobě, která takto hlasovala, potvrzení o tom, zda byl její hlas přijat.

K § 121j

Ustanovení má předcházet cyklení předávávání informací, což je pro přehlednost zákona shrnuto v jednom ustanovení, a nikoliv opakováno pokaždé, když je stanoven požadavek na předávání informací. Tedy ve zkratce osoba není povinna předat informaci zpět osobě, od které ji obdržela, a to jakýmkoliv směrem v řetězci zprostředkovatelů.

K § 121k

V souladu s čl. 9a směrnice, mohou být členům orgánů ve smyslu čl. 2 písm. i) směrnice vypláceny odměny pouze na základě politiky odměňování. Směrnice požaduje, aby kotované společnosti vyhotovily politiku odměňování, v níž budou vymezeny a rozepsány veškeré složky odměny, jež může člen orgánu společnosti ve smyslu čl. 2 písm. i) směrnice získat za výkon funkce. Dále je požadováno, aby o politice odměňování hlasovali akcionáři na valné hromadě společnosti a aby tato politika byla uveřejněna na internetových stránkách společnosti. Odměny mimo rámec schválené politiky odměňování není možné (až na výjimečné okolnosti) vyplácet.

V předmětném ustanovení se navrhuje stanovit kompletní postup vyhotovení, schválení a uveřejnění politiky odměňování. S ohledem na působnost statutárního orgánu se navrhuje stanovit, že návrh politiky odměňování vytváří představenstvo nebo správní rada. Jelikož politika odměňování obsahuje rámec pro odměny výkonného i kontrolního orgánu, navrhuje se stanovit, že v případě dualistického systému správy a řízení akciové společnosti připojí k návrhu politiky odměňování své stanovisko i dozorčí rada.

Aby se mohlo podle politiky odměňování co nejdříve postupovat, navrhuje se stanovit lhůtu 90 dnů ode dne přijetí akcí k obchodování na regulovaném trhu k jejímu vyhotovení. Podle navrhované úpravy však mohou být odměny vypláceny pouze na základě politiky odměňování schválené valnou hromadou. Proto se rovněž stanovuje nejzazší okamžik pro předložení návrhu politiky odměňování valné hromadě. Aby nedošlo k dalšímu zatížení kotovaných akciových společností tím, že by byly nuceny svolávat valnou hromadu jen za účelem schválení politiky odměňování, navrhuje se stanovit, že politika odměňování musí být předložena nejpozději valné hromadě, která schvaluje účetní závěrku; tím samozřejmě není dotčena možnost předložit ji i dříve konané valné hromadě. Pokud nedojde k předložení návrhu politiky odměňování této valné hromadě, bude výkon funkce členů volených orgánů (představenstva, dozorčí rady nebo správní rady) bezplatný, a to v časovém období mezi konáním valné hromady, která měla schválit politiku odměňování, a konáním valné hromady, které byla politika odměňování předložena ke schválení; tímto se navrhuje zabránit liknavosti členů volených orgánů (představenstva nebo správní rady) s vytvořením a předložením politiky odměňování valné hromadě.

Na druhou stranu pokud valná hromada navrhovanou politiku odměňování neschválí, vyplácí se odměny podle stávající praxe (srov. navrhovaný § 121m odst. 2 – nelze trestat členy volených orgánů za to, že valná hromada neschválila politiku odměňování) a představenstvo, resp. správní rada musí následující valné hromadě (nemusí jít jen o valnou hromadu schvalující účetní závěrku) předložit revidovanou politiku odměňování (srov. čl. 9a odst. 2 pododstavec 2 směrnice).

Politiku odměňování je třeba schvalovat nejméně jednou za 4 roky a samozřejmě při každé její změně (srov. čl. 9a odst. 5 směrnice); ostatně změna politiky odměňování není možná bez jejího schválení. Po uplynutí 4 let od schválení politiky odměňování je třeba předložit valné hromadě ke schválení buď novou (pozměněnou) politiku odměňování nebo stejnou (dosud uplatňovanou); v každém případě musí být dána akcionářům opět možnost vyjádřit se k politice odměňování a posoudit tak její aktuálnost.

Aby byla zajištěna dostatečná transparentnost, musí být schválená politika odměňování bez zbytečného odkladu po schválení valnou hromadou uveřejněna na internetových stránkách společnosti spolu s datem jejího schválení a výsledky hlasování, přičemž musí být veřejně přístupná nejméně po celou dobu svého uplatňování (srov. čl. 9a odst. 7 směrnice).

V posledním odstavci se promítá skutečnost, že veškeré odměny a výhody, tj. případně i opční programy, které může společnost poskytnout osobám podle § 121m odst. 1, budou nově vymezeny v politice odměňování a úplný přehled odměn včetně všech výhod (na individuální bázi) bude nově uveden ve zprávě o odměňování. V tomto ohledu se jeví nadbytečné, aby byl emitent uvedený v § 118 odst. 1 písm. a), na něhož dopadají nově navrhovaná pravidla o odměňování, nucen obdobné informace uvádět ještě ve výroční zprávě emitenta. Z tohoto důvodu se navrhuje stanovit, že takový emitent není povinen ve výroční zprávě emitenta podle § 118 uvádět informace podle § 118 odst. 4 písm. f) až h).

K § 121l

Navrhovanou úpravou se transponuje čl. 9a odst. 6 směrnice vymezující obsahové náležitosti politiky odměňování. Politika odměňování musí popisovat všechny pevné a pohyblivé složky

odměny, včetně všech bonusů a dalších výhod v jakékoli formě, které mohou být poskytovány členům orgánu společnosti ve smyslu čl. 2 písm. i) směrnice, navíc musí uvádět i jejich poměr. V případě pohyblivé složky odměny musí stanovit například jasná kritéria pro její přiznání, dále musí obsahovat informace o případných pravidlech pro odklad vzniku nároku na pohyblivou složku odměny či její část a informace o právu emitenta požadovat vrácení pohyblivé složky odměny. V případě odměn poskytovaných formou akcií musí obsahovat i dobu, po kterou nelze uplatnit opce na akcie. Politika odměňování rovněž obsahuje délku funkčního období (v návaznosti na úpravu v zákoně či stanovách společnosti) a délku pracovního poměru (například u generálního ředitele), dále výpovědní dobu a podmínky ukončení funkce (například odvolání bez udání důvodu) a pracovního poměru (důvody dle zákoníku práce) a hlavní charakteristiku systému doplňkového penzijního spoření a předčasného důchodu. Smyslem zahrnutí těchto údajů do politiky odměňování je zajištění informovanosti zainteresovaných stran (například případní noví členové orgánů) a trhu obecně, a to zvláště v případě zahraničních osob (snadný přístup ke všem relevantním informacím na jednom místě). Na druhou stranu úprava nenutí společnost přispívat povinně do doplňkového penzijního spoření, ani nenutí osoby podle § 121m si doplňkové penzijní spoření sjednat; stejně tak nikoho nenutí ani nemotivuje odcházet do předčasného důchodu.

Z procesního hlediska musí politika odměňování popisovat proces jejího stanovení (vnitřní nastavení procesu vytváření politiky odměňování), přezkumu (vnitřní vyhodnocování fungování stávající politiky odměňování) a provádění (způsob realizace politiky odměňování – například, které orgány a jakým způsobem rozhodují o konkrétních výších odměn), a to včetně případného způsobu zapojení výboru pro odměňování nebo ostatních výborů společnosti.

V posledním odstavci se navrhuje stanovit povinnost, že při vyhotovování nové politiky odměňování je vždy potřeba přihlídnout k výsledku hlasování o poslední navrhované politice odměňování na valné hromadě, stejně jako k výsledku hlasování o zprávách o odměňování, které byly předloženy valné hromadě v době od posledního hlasování o politice odměňování. Obdobně je třeba zohlednit i stanoviska akcionářů k těmto dokumentům. V nově navrhované politice odměňování potom musí být výslovně uvedeno, jakým způsobem byly tyto skutečnosti při přípravě politiky odměňování zohledněny.

K § 121m

Vyplácení odměn pouze v souladu se schválenou politikou odměňování a povinnost uvádět všechny odměny ve zprávě o odměňování dopadá na členy orgánu společnosti ve smyslu čl. 2 písm. i) směrnice. V souladu s čl. 2 písm. i) bod i) směrnice se navrhuje stanovit, že nově navrhovaná pravidla dopadají na členy představenstva, dozorčí rady a správní rady. S ohledem na čl. 2 písm. i) bod ii) směrnice má uvedené dopadat i na generálního ředitele. Ten však není v českém právu materiálně vymezen. Navrhuje se proto stanovit, že nově navrhovaným pravidlům podléhají i osoby, které jsou v přímé řídicí působnosti představenstva nebo správní rady, avšak pouze za podmínky, že na ně bylo delegováno téměř veškeré obchodní vedení společnosti. Může jít pouze o jedinou osobu nebo o více osob. Vždy bude záviset na poměrech v jednotlivých kotovaných společnostech, na které všechny osoby bude úprava odměňování dopadat. Pokud nebude delegováno obchodní vedení vůbec, nebo pouze částečně (nikoli téměř všechno) úprava odměňování dopadne pouze na členy představenstva a dozorčí nebo správní rady. Pokud však dojde k rozsáhlejší delegaci (bude delegováno téměř veškeré obchodní vedení), úprava dopadne i na osoby, na které bylo obchodní vedení delegováno.

Neexistuje-li schválená politika odměňování, ať už z toho důvodu, že ještě neuplynula lhůta pro její předložení valné hromadě ke schválení, nebo proto, že s navrženou politikou odměňování nevyslovila valná hromada souhlas a statutární orgán emitenta tak musí předložit valné hromadě ke schválení revidovanou politiku odměňování (srov. navrhovaný § 121k odst. 3, resp. čl. 9a odst. 2 pododstavec 2 směrnice), určí se odměny osob podle předchozího odstavce podle stávající praxe (srov. navrhovaný odstavec 2). Budou-li však členové volených orgánů liknaví a nevytvoří vůbec politiku odměňování nebo ji nepředloží valné hromadě ke schválení, bude výkon jejich funkce bezplatný (srov. § 121k odst. 1 věta druhá).

Pokud bude existovat schválená politika odměňování a valné hromadě bude ke schválení předkládána nová politika odměňování, která však následně nebude schválena, uplatní se odstavec 1 - odměny se budou vyplácet na základě schválené politiky, tedy té původní politiky odměňování.

Bude-li vyplacená odměna v rozporu s politikou odměňování, bude třeba vrátit tu část odměny, která je v rozporu s politikou odměňování, tzn. zpravidla část odměny, o níž převyšuje maximální hodnotu odměny podle politiky odměňování. Uvedené však neplatí pro osoby v pracovním poměru, na které dopadá politika odměňování (generální ředitel) – tyto osoby podléhají pracovněprávní regulaci, která takové řešení nepřipouští. Reálně tak bude povinnost vrátit odměny vyplacené v rozporu se schválenou politikou odměňování dopadat na členy představenstva, dozorčí a správní rady. V případě členů představenstva, kteří jsou voleni dozorčí radou, se navíc navrhuje stanovit, že za splnění této povinnosti solidárně ručí členové dozorčí rady, kteří vyplacení takové odměny (resp. smlouvy o výkonu funkce, která se odchyluje od politiky odměňování) schválili; tito členové jsou povinni postupovat se standardem péče řádného hospodáře, a to i v případě, kdy schvalují smlouvu o výkonu funkce a měli by tak respektovat i politiku odměňování. Na druhou stranu se ručební povinnost neuplatní v případě, že smlouvu o výkonu funkce schvaluje valná hromada. Jeví se příliš přísné a nekoncepční, aby byli akcionáři, kteří nejsou povinni dodržovat standard péče řádného hospodáře, vystaveni ručení za schválení smlouvy o výkonu funkce, která neodpovídá dříve schválené politice odměňování.

K § 121n

Navrhovanou úpravou se transponuje čl. 9a odst. 4 směrnice. Obecně platí, že odměny nesmí být vypláceny v rozporu, resp. mimo rámec politiky odměňování. V souladu se směrnicí se navrhuje společností umožnit, aby si v politice odměňování vytýčily procedurální podmínky (například schválení dozorčí radou nebo pouze s kladným stanoviskem výboru pro odměňování atd.), za nichž se lze v případě výjimečných okolností od politiky odměňování dočasně odchýlit, a aby konkretizovaly, od jakých prvků politiky se lze odchýlit. Výjimečnými okolnostmi se rozumí situace nezbytné z hlediska dlouhodobých zájmů, udržitelnosti celé společnosti nebo jejího zachování (například případy hrozícího úpadku či úpadku, přeměny společnosti aj.). V případě naplnění těchto podmínek lze vyplatit odměny i mimo rámec stanovený v politice odměňování. Úprava dočasného odchýlení se od politiky odměňování může být prospěšná zejména u těch společností a členů volených orgánů, jejichž konkrétní výši odměny neurčuje valná hromada (typicky německý model volby členů představenstva). V případě, že konkrétní odměnu, resp. smlouvu o výkonu funkce schvaluje valná hromada, přičemž ta se chce odchýlit od politiky odměňování, může se dočasně odchýlit od politiky odměňování, avšak pouze za podmínek uvedených v politice odměňování a jen budou-li splněny materiální znaky výjimečných okolností. Pokud by nebyly dány výjimečné okolnosti nebo by valná hromada chtěla prolomit i procesní podmínky dočasného odchýlení se od politiky odměňování, musí nejprve změnit politiku odměňování a následně schválit smlouvu o výkonu funkce, která bude v souladu s novou politikou odměňování.

K § 121o

V souladu s čl. 9b směrnice se navrhuje stanovit kotovaným společnostem povinnost vypracovat zprávu o odměňování, která bude akcionáře každoročně *ex post* informovat o skutečně vyplacených odměnách osobám, kdykoli v průběhu účetního období podléhaly politice odměňování (srov. § 121m odst. 1). Tyto osoby nemusely ve společnosti působit celé účetní období, je tedy třeba uvést i údaje o nově přijatých osobách nebo bývalých členech voleného orgánu či o bývalých zaměstnancích (srov. rovněž čl. 9b odst. 1 směrnice).. Zpráva o odměňování se bude vyhotovovat vždy za uplynulé účetní období a musí ji schválit nejpozději ta valná hromada, která schvaluje účetní závěrku za poslední skončené účetní období. Neschválení zprávy o odměňování valnou hromadou však nemá vliv na vyplacené odměny. Pokud valná hromada zprávu o odměňování neschválí, musí představenstvo nebo správní rada v příští zprávě o odměňování vysvětlit, jakým způsobem byl výsledek hlasování na valné hromadě zohledněn (jedná se o tzv. doporučující hlasování valné hromady podle čl. 9b odst. 4 směrnice). Představenstvo nebo správní rada by tak již v průběhu valné hromady měla zjistit výhrady akcionářů ke zprávě o odměňování. Případně může představenstvo nebo správní rada i následně oslovit akcionáře, kteří hlasovali proti zprávě o odměňování, aby jí sdělili své výhrady.

Aby byla zajištěna transparentnost odměňování, musí emitent bez zbytečného odkladu po konání valné hromady uveřejnit zprávu o odměňování na internetových stránkách, kde musí být bezplatně veřejně přístupná po dobu 10 let. Na rámec požadavků směrnice se navrhuje stanovit, že se kromě zprávy o odměňování uveřejní i informace, zda byla zpráva o odměňování schválena valnou hromadou, či nikoli. Tato informace může být relevantní pro trh – signál o nespokojenosti akcionářů s výsledky odměňovaných, resp. s odměnou za jejich činnost pro společnost, zda lze případně očekávat nějaké personální změny či změny v odměňování dotčených osob. Po uplynutí této lhůty může být uveřejněna pouze tehdy, nebude-li obsahovat osobní údaje odměňovaných osob (čl. 9b odst. 5 věta první směrnice), musí být anonymizována.

K § 121p

Navrhovanou úpravou odstavce 1 se transponuje čl. 9b odst. 1 směrnice vymezující obsahové náležitosti zprávy o odměňování. Ve zprávě o odměňování musí společnost u každého jednotlivého člena orgánu nebo člena vrcholného managementu (ve smyslu § 121m odst. 1) uvádět úplný přehled odměn, včetně všech výhod poskytnutých v jakékoli formě. Konkrétně by se měla uvádět celková výše odměny rozčleněná podle složek a vysvětlení jednotlivých složek, roční změna odměny jednotlivých osob, průměrné odměny zaměstnanců, jakékoli odměny přijaté od společnosti náležející ke stejné skupině, počet poskytnutých či nabídnutých akcií či opcí na akcie, informace o využití práva požadovat vrácení pohyblivé složky odměny a v konečné řadě např. informace, zda byla využita možnost dočasného odchýlení se od politiky odměňování a pokud ano, jaká byla povaha výjimečné okolnosti.

Navrhovaný odstavec 2 transponuje čl. 9b odst. 2 směrnice a míří na ochranu citlivých osobních údajů a osobních údajů týkajících se rodinné situace osob podle § 121m odst. 1, které se ve zprávě o odměňování neuvádí.

K § 121q

Navrhovanou úpravou se transponuje čl. 9b odst. 5 druhá věta směrnice, která požaduje, aby auditor nebo auditorská společnost ověřil, zda byly poskytnuty informace požadované čl. 9b směrnice.

K § 121r

Článek 9c směrnice ukládá členským státům povinnost, aby podrobily významné transakce uzavírané kotovanými společnostmi se svými spřízněnými stranami procesu schvalování a

uverejnění. V první řadě je proto potřeba vymezit, co jsou významné transakce uzavírané se spřízněnými stranami. Spřízněné strany se nově navrhuje definovat v § 2 odst. 1 písm. zb), a to odkazem na Mezinárodní účetní standard IAS 24.

V prvním odstavci navrhovaného § 121r se navrhuje definovat kritéria pro posouzení, zda je transakce „významnou transakcí“, nebo nikoli. Tato kritéria jsou kombinací kvantitativního a kvalitativního vymezení významných transakcí podle čl. 9c odst. 1 směrnice. V první řadě je významnou transakcí každá transakce, kdy emitent uvedený v § 118 odst. 1 písm. a) převádí nebo zastavuje (svůj) závod nebo pobočku. Tato transakce (minimálně pokud jde o převod závodu) musí být již dle stávající právní úpravy schvalována nejvyšším orgánem společnosti [srov. § 421 odst. 2 písm. m) ZOK], nově se však přidají i pravidla pro její uveřejňování. Dále se navrhuje stanovit, že významnou transakcí je každé zcizení nebo nabytí majetku emitentem, zvýšení dluhů emitenta anebo poskytnutí jistoty emitentem, která přesahuje výši 10 % aktiv emitenta, a to podle účetní závěrky sestavené za účetní období bezprostředně předcházející účetnímu období, v němž se transakce uzavírá. Typy transakcí podle předchozí věty byly zvoleny podle požadavků směrnice (srov. čl. 9c odst. 1) tak, aby zohledňovaly vliv informací o transakcích na ekonomická rozhodnutí akcionářů společnosti i riziko, které uzavření transakce představuje pro samotnou společnost (emitenta) i její akcionáře (a to včetně menšinových akcionářů); jsou pokryty jakékoli významné převody majetku (jeho zcizení i nabytí) i zvýšení dluhů (např. převzetí dluhu nebo zajištění dluhu). Referenční kritérium „aktiv“ bylo zvoleno především s ohledem na jeho značnou vypovídající hodnotu o velikosti emitenta, která má bezprostřední vliv na stanovení, co je „významnou transakcí“, navíc se jedná o jedno z kritérií pro posouzení velikosti účetní jednotky podle zákona o účetnictví (srov. § 1b). Kritérium „aktiv“ bylo rovněž vyhodnoceno jako nejvhodnější v návaznosti na proběhnuvší veřejnou konzultaci. Hranice 10 % potom byla zvolena na základě zahraniční komparace, z níž vyplynulo, že nejčastější hranice pro posouzení významnosti transakcí je vedena mezi 5 - 10 % referenčního kritéria (např. aktiv). S ohledem na snahu nezvyšovat emitentům administrativní zátěž byla zvolena vyšší hranice, tedy 10 %.

Navrhovaný odstavec 2 transponuje čl. 9c odstavec 7 směrnice, který požaduje, aby byly transakce uzavírané s toutéž spřízněnou stranou v tomtéž účetním období sčítány (pro účely splnění kritérií významnosti transakce). To znamená, že ačkoli jednotlivá transakce nemusí naplňovat kritérium významnosti a tedy podléhat schvalování a uveřejnění transakce, pokud více transakcí uzavřených s toutéž spřízněnou stranou v tomtéž účetním období ve svém součtu překročí zákonem stanovené hranice významnosti, pak první z těchto transakcí, v jejímž důsledku došlo k překročení hranice významnosti, a každá další transakce (v tomtéž účetním období) již režimu schvalování a uveřejnění podléhají. Např. uzavře-li emitent A se spřízněnou stranou B čtyři transakce (např. koupě zboží) v tomtéž účetním období – první ve výši 3 % aktiv, druhou ve výši 5 % aktiv, třetí ve výši 4 % aktiv a čtvrtou ve výši 0,02 % aktiv, bude schválení a uveřejnění podléhat třetí a čtvrtá transakce. Povinnost uveřejňovat transakce se však navrhuje stanovit širší – dojde-li ke splnění významnosti transakcí až v důsledku sčítání transakcí, nepostačí, budou-li uveřejněny informace podle § 121t odst. 1 jen o té transakci, v jejímž důsledku došlo k překročení hranice významnosti, nýbrž musí být uveřejněny i informace o předchozích transakcích uzavřených s toutéž spřízněnou stranou (srov. navrhovaný § 121t odst. 4). Ve výše uvedeném případě tak bude muset být režimu schvalování a uveřejnění podřízena až třetí transakce, nicméně informace podle § 121t odst. 1 budou muset být uveřejněny i o první a druhé transakci.

Sčítání transakcí není z povahy věci aplikovatelné na transakce podle písmene a). V případě zbylých písmen se sčítají vždy transakce uzavřené podle stejného písmene, tj. například pouze transakce týkající se poskytnutí jistoty mezi sebou; nikoli poskytnutí jistoty s nabytím majetku. Zcizení a nabytí majetku podle písmene b) se bude sčítat, neboť v souladu

Mezinárodním účetním standardem IAS 24 se transakcemi mezi spřízněnými stranami rozumí každý převod zdrojů, služeb nebo závazků, tj. převody oběma směry.

K § 121s

V souladu s 9c odst. 4 směrnice se navrhuje stanovit, že významné transakce se spřízněnými stranami podléhají schválení valnou hromadou. Směrnice dává členským státům na výběr, zda budou významné transakce schvalovány valnou hromadou, nebo dozorčím či správním orgánem společnosti. S ohledem na účel směrnice, jímž je posílení role akcionářů, a kritéria významnosti transakcí, jež byla zvolena tak, aby postihovala skutečně jen ty nejvýznamnější transakce společnosti, u nichž je téměř jisté, že nepřesáhnou jednotky transakcí uzavíraných emitentem ročně, a navíc s přihlédnutím k navrhované úpravě § 121u, která z povinnosti schválení (a rovněž uveřejnění) vyjímá ty významné transakce, které jsou uzavírány v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek, se navrhuje stanovit, že významné transakce se spřízněnými stranami podléhají schválení valnou hromadou. Aby mohli akcionáři kvalifikovaně hlasovat o uzavření významné transakce se spřízněnou stranou, musí mít k dispozici veškeré relevantní informace o této transakci. Navrhuje se tak stanovit, že informace podle § 121t odst. 1 se uvádí v pozvánce na valnou hromadu emitenta. Rozsah informací poskytovaných akcionářům se navrhuje určit stejný, jako je rozsah informací uveřejňovaných na internetových stránkách emitenta (více viz navrhovaný § 121t odst. 1 a důvodová zpráva k němu). Pokud však nebude známé přesné datum uzavření transakce, uvede se alespoň období, ve kterém se uzavření transakce očekává. Tento údaj a rovněž údaj o splatnosti transakce může být pro rozhodování akcionáře významný (například s ohledem na vliv na podíl na zisku akcionáře). V případě, že kritérium významnosti je splněno v důsledku sčítání transakcí (srov. navrhovaný § 121r odst. 2), schvaluje se pouze transakce, která příslušnou hranici významnosti přesáhla (a případně další následující transakce), ale v pozvánce na valnou hromadu se uvedou nejen informace o schvalované transakci, ale rovněž o dalších transakcích uzavřených s toutéž spřízněnou stranou v minulosti (které však nepodléhají schválení valnou hromadou), přičemž se neuvádí jméno spřízněné strany a její vztah k emitentovi (to je zřejmé již z údajů uvedených o aktuálně schvalované transakci). Navíc se uvede i celková výše všech transakcí uzavřených s toutéž spřízněnou stranou v daném účetním období, aby bylo zřejmé, že je splněno kritérium významnosti. Akcionáři musí mít k dispozici všechny tyto informace, jelikož samotná transakce, která podléhá schválení valnou hromadou, může být marginální.

Navrhovaná úprava je konstruována tak, že souhlas valné hromady musí být udělen před uzavřením transakce (případně do okamžiku prohlášení transakce za neplatnou). Důsledkem absence souhlasu je relativní neplatnost transakce podle § 48 ZOK, přičemž relativní neplatnosti se budou moci dovolávat zpravidla akcionáři (především menšinoví akcionáři).

V odstavci 2 se transponuje čl. 9c odst. 4 třetí pododstavec, který požaduje, aby bylo pozastaveno hlasovací právo akcionáři, který je spřízněnou stranou, s níž se významná transakce uzavírá. Cílem je zabránit situaci, kdy by valná hromada schválila uzavření významné transakce, přičemž by pro schválení transakce hlasoval jen majoritní akcionář, který by přehlasoval ostatní (minoritní akcionáře); v takovém případě by ztratil souhlas valné hromady smysl i svou kontrolní funkci. V souladu s § 426 písm. d) ZOK se tak navrhuje stanovit, že schvaluje-li se na valné hromadě uzavření významné transakce se spřízněnou stranou, kterou je akcionář, sistuje se tomuto akcionáři hlasovací právo (pozastavuje se výkon hlasovacího práva). K hlasům takového akcionáře, kterému se sistuje hlasovací právo, se nepřihlíží ani pro účelu zjištění usnášeníschopnosti valné hromady [srov. § 412 odst. 2 ve spojení s § 423 písm. d) ZOK].

K § 121t

Navrhovaný odstavec 1 transponuje č. 9c odst. 2 směrnice, který požaduje, aby kotované společnosti významné transakce se spřízněnými stranami uveřejnily. Uveřejnění má zajistit, že akcionáři, věřitelé, zaměstnanci a jiné zainteresované strany budou informovány o možných dopadech těchto transakcí na hodnotu společnosti (srov. bod odůvodnění směrnice č. 44). Významné transakce je třeba uveřejnit nejpozději v den uzavření významné transakce. Aby výše uvedené osoby byly s to posoudit dopad těchto transakcí na hodnotu společnosti, musí mít k dispozici alespoň základní údaje o významné transakci a spřízněné straně – např. informace o povaze vztahu emitenta se spřízněnou stranou, jméno spřízněné strany, povaha a předmět transakce (např. koupě automobilů), datum uzavření transakce a výše transakce. Dalšími informacemi podle navrhovaného písm. f), které jsou nezbytné pro posouzení, zda je transakce spravedlivá a přiměřená z pohledu emitenta a menšinových akcionářů, mohou být informace o zajištění transakce, resp. o absenci zajištění, o splatnosti či ujednáních zakládajících významnou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran.

Navrhovaný odstavec 2 transponuje čl. 9c odst. 7. Kotovaná společnost musí uveřejnit tytéž informace (uvedené v navrhovaném odstavci 1) i o významných transakcích uzavřených mezi spřízněnou stranou kotované společnosti a dceřinou obchodní korporací této společnosti.

Dceřinou společností podle směrnice se rozumí dceřiný podnik, který je definován ve čl. 2 odst. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnic Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS jako „podnik kontrolovaný mateřským podnikem“. Stejnou definici dceřiné obchodní korporace obsahuje i § 74 odst. 2 ZOK, rozumí se jí ovládaná osoba, která je obchodní korporací.

Odstavec 3 transponuje čl. 9c odst. 9 směrnice. Pokud jsou některé informace současně vnitřními informacemi podle čl. 17 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014, nejsou tato zvláštní pravidla navrhovanou úpravou dotčena.

Odstavec 4 navazuje na navrhovaný § 121r odst. 2 a staví najisto, které transakce se musí uveřejnit v případě, že kritérium významnosti transakce naplní až několikátá transakce uzavřená s toutéž spřízněnou osobou (například až pět transakcí s toutéž spřízněnou osobou dohromady překročí hranici 10 % podle § 121r). V takovém případě bude valná hromada schvalovat pouze tu transakci, na základě které bude překročena příslušná procentní hranice (v uvedeném příkladu pátá transakce), a samozřejmě případné další transakce, které budou (v tomtéž účetním období) následovat (srov. § 121s). Uveřejnit se však musí všechny transakce realizované s toutéž spřízněnou stranou v daném účetním období, tj. všechny transakce v daném balíku (tj. všech pět transakcí), aby příslušné osoby měly dostatek informací nezbytných k posouzení dopadů transakce na hodnotu společnosti. Transakce uzavřené před naplněním kritéria významnosti, které se však následně uveřejňují, logicky nebudou uveřejněny v den jejich uzavření (jak jinak vyžaduje návětí odstavce 1); tyto transakce v době uzavření nebyly významné. Nejpozději v den uzavření se uveřejní pouze transakce, v důsledku které bylo splněno kritérium významnosti (popřípadě i následující transakce uzavřené s toutéž spřízněnou stranou v tomtéž účetním období). Nad rámec požadavků směrnice se navrhuje stanovit, že se uveřejní i celková výše všech transakcí uzavřených s toutéž spřízněnou stranou v tomtéž účetním období, aby bylo zřejmé, že bylo naplněno kritérium významnosti.

K § 121u

V souladu s čl. 9c odst. 5 první věta směrnice se v odstavci 1 navrhuje vyjmout z povinnosti schvalovat a uveřejňovat významnou transakci se spřízněnou stranou ty významné transakce

se spřízněnými stranami, které se uskutečňují v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek. V jejich případě nehrozí, že by transakce mohly být realizovány na úkor společnosti či akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou (typicky menšinových akcionářů). Naopak jejich schvalování by vedlo k neúměrné administrativní zátěži kotovaných společností (při zohlednění možných rizik). Navrhovaná úprava ostatně odpovídá i úpravě střetu zájmů v zákoně o obchodních korporacích (srov. § 57 ZOK).

Na odstavce 1 navazuje navrhovaný odstavec 3, který transponuje čl. 9c odst. 5 druhou větu směrnice. Navrhovaný odstavec 3 má zajistit, že ty transakce, které nejsou předkládány valné hromadě ke schválení, protože jsou uzavírány v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek, skutečně splňují uvedené podmínky. Za tím účelem musí dozorčí nebo správní rada upravit vnitřní postup, který bude splnění uvedených podmínek pravidelně posuzovat. S ohledem na střet zájmů je z tohoto posuzování vyloučen ten člen dozorčí nebo správní rady, který je spřízněnou stranou emitenta.

V souladu s čl. 9c odst. 6 směrnice se dále navrhuje vyjmout z povinnosti schvalovat a uveřejňovat významné transakce se spřízněnými stranami ty významné transakce, které se týkají odměňování osob podle § 121m odst. 1 a jsou v souladu s úpravou odměňování (§ 121k až 121n). V jejich případě již valná hromada schválila politiku odměňování, která je uveřejněna na internetových stránkách, a proto další schvalování valnou hromadou a uveřejňování je nadbytečné. Pokud politika odměňování není schválená, postupuje se podle dosavadní praxe, ale i v takovém případě se konkrétní odměny uveřejňují (ve zprávě o odměňování).

Dále se navrhuje vyjmout transakce uzavřené úvěrovými institucemi (v českém právním řádu přichází v úvahu pouze banky) na základě opatření zaměřených na ochranu jejich stability přijatých orgánem dohledu, kterým je v České republice Česká národní banka, nebo orgánem příslušným k řešení krize podle zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějšího předpisu. Výjimku pro rezoluční autoritu je nutno přiřadit i pro okolnosti, že rezoluční autorita přijme opatření, které nebude podle hlavy IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012, která v čl. 121 zavedla výjimku pro tyto případy do čl. 1 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi. Těmito rozhodnutími jsou rozhodnutí o opatření k řešení krize, snížení položek kapitálu tier 1, odpisu nebo konverzi odepisovatelných kapitálových nástrojů a rozhodnutí o určení minimálního požadavku podle zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. V těchto případech nelze ponechat rozhodnutí v rukou valné hromady, protože rozhodnutí v rezoluci musí být vykonatelné okamžikem jejich oznámení i proti vůli akcionářů, aby byl splněn účel řešení krize.

K bodu 12 a 13 [§ 123 a 127]:

Úprava souvisí s vložením nových hlav do části deváté ZPKT.

K bodu 14 [§ 127e až 127o]:

K § 127e

Nově bude do ZPKT vložena nová hlava VII, která bude transponovat kapitolu Ib směrnice, jež má dle směrnice zajistit transparentnost institucionálních investorů, správců aktiv

a poradců pro hlasování. Návrh se vztahuje pouze na institucionální investory a správce aktiv pokud se jejich činnost vztahuje k akciím, které jsou přijaté k obchodování na regulovaném trhu. Z tohoto důvodu dochází k omezení dopadu této hlavy pouze na akcie (tedy účastnické cenné papíry podle českého práva) nebo obdobné cenné papíry (účastnický cenný papír podle jiného než českého práva), které jsou vydány společností se sídlem v EU a zároveň jsou přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu. Vymezení evropského regulovaného trhu je v ustanovení § 55 odst. 2 ZPKT.

Institucionální investor a správce aktiv jsou zavedené pojmy pro účely ZPKT v § 2 odst. 1 písm. y) a z).

K § 127f

Institucionálnímu investorovi a správci aktiv se ukládá povinnost vytvářet politiku jejich zapojení do činnosti emitenta. Tato politika se uveřejňuje bezplatně na internetových stránkách institucionálního investora nebo správce aktiv. V odstavci 2 jsou stanoveny údaje, které mají být v politice zapojení obsaženy. V zásadě se jedná o sledování dlouhodobé výkonnosti emitenta, tedy jde o všechny ukazatele u emitenta, které by měl institucionální investor nebo správce aktiv sledovat. Dále politika zapojení obsahuje i detailnější informace, jak institucionální investor resp. správce aktiv ve vztahu k emitentovi vystupuje – speciálně se zaměřením na chování na valné hromadě, neboť to je v zásadě jediné místo, kde má investor možnost ovlivnit jednání emitenta.

K § 127g

Institucionální investor či správce aktiv musí každoročně vyhodnotit, jak prováděli ve vztahu ke konkrétnímu emitentovi politiku zapojení a své plánované a prováděné jednání na valné hromadě. Nemusí však uveřejňovat informace o hlasování, které jsou vzhledem k podílu nebo otázce, o níž se hlasovalo, nepodstatné.

Pokud správce aktiv zastupuje institucionálního investora, nemusí informace podle tohoto ustanovení uveřejňovat institucionální investor, ale uveřejní je správce aktiv, který jej zastupuje.

K § 127h

Povinnosti uveřejnit politiku zapojení a její plnění je možno se zbavit, pokud institucionální investor nebo správce aktiv uveřejní vysvětlení, proč neuveřejňují některou informaci podle ustanovení § 127f nebo § 127g. Povinnost je tedy dána na základě principu „*comply or explain*“.

K § 127i

V případě, že by investicí do akcií nebo účastnického cenného papíru emitenta došlo ke střetu zájmů, jsou institucionální investor nebo správce aktiv povinni na takovou situaci uplatnit postupy, které mají nastavené pro případ střetu zájmů v rámci řídicího a kontrolního systému.

K § 127j

Vzhledem k tomu, že směrnice se snaží o to, aby institucionální investoři sledovali dlouhodobé výnosy a zapojení do činnosti emitenta, měla by jejich investiční strategie obsahovat právě vyhodnocení, jak jejich investiční strategie odpovídá jejich dluhům.

Pokud má institucionální investor smlouvu se správcem aktiv, podle níž je ponecháno na uvážení správce aktiv, do jakých akcií emitenta investuje, je institucionální investor povinen

uveřejnit určité části smlouvy se správcem aktiv, které se týkají tohoto investování do emitenta, a toho, jak je zohledňována dlouhodobá výkonnost emitenta ve vztahu k závazkům institucionálního investora. Institucionální investor každoročně aktualizuje informace, které podle tohoto ustanovení uveřejňuje.

Pojišťovna má možnost zahrnout tyto informace do zprávy o solventnosti a finanční situaci, a tím splnit podmínku na uveřejnění daných informací.

K § 127k

Správce aktiv, pokud pro institucionálního investora provádí obhospodařování dle vlastního uvážení, tedy má relativně volnou ruku v otázkách investice do akcií emitenta, jehož akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, je povinen informovat institucionálního investora, jak je jeho investiční strategie a její uskutečňování v souladu s ujednáním o obhospodařování. Dále správce aktiv informuje institucionálního investora o tom, jak jeho jednání přispívá k jeho střednědobé a dlouhodobé výkonnosti.

Odstavec 2 dále specifikuje, co by takové sdělení mělo obsahovat.

K § 127l

Směrnice uplatňuje určité požadavky i na poradce pro hlasování. Kdo je poradce pro hlasování, je upraveno v pojmech platných pro ZPKT – ustanovení § 2 odst. 1 písm. za).

Poradce pro hlasování je povinen vypracovat a uveřejnit kodex chování (resp. odkaz na něj) nebo vysvětlení, proč kodex chování neuplatňuje. Pokud má poradce pro hlasování kodex chování, uveřejňuje každoročně, zda se od některého ustanovení kodexu chování odchýlil a důvody, proč k tomu došlo.

K § 127m

Dohled nad poradcem pro hlasování se dle směrnice zaměřuje na jeho doporučení o hlasování na valné hromadě. Z toho důvodu je poradce pro hlasování povinen uveřejnit veškeré informace, které jsou v tomto ustanovení shrnuty, tedy jaké metody používá, jaké informační zdroje využil v minulém roce pro přípravu rad a jak zhodnocuje další faktory při přípravě svých doporučení.

Relevantní zúčastněnou stranou (stakeholder) je osoba, která má zájem na společnosti, tedy ta, která je v určitém ekonomickém vztahu ke společnosti – např. je obchodním partnerem společnosti, investuje do společnosti apod.

Informace je poradce pro hlasování povinen uveřejnit bezplatně na internetových stránkách a tyto informace by na internetových stránkách měly zůstat po dobu 3 let.

K § 127n

I poradce pro hlasování se může dostat do střetu zájmů, když připravuje pro svého klienta doporučení o hlasování na valné hromadě. O takovém střetu zájmů je povinen svého klienta informovat a zároveň mu sdělit, jak mohlo být takovým střetem zájmu ovlivněno doporučení, které klientovi dal. Poradce pro hlasování též sdělí klientovi, jak střet zájmů řešil.

K § 127o

Povinnosti, které má poradce pro hlasování podle tohoto zákona, dopadají i na poradce pro hlasování ze třetích zemí, pokud na území ČR působí prostřednictvím pobočky.

K bodům 15 až 21 [§ 171, § 172 a § 182]:

Zavádí se veřejnoprávní sankce za porušení povinnosti osoby vedoucí evidenci cenných papírů, emitenta, institucionálního investora nebo správce aktiv.

V souladu s čl. 14b směrnice se navrhuje stanovit sankci pro nesplnění povinnosti kotované společnosti uveřejnit politiku odměňování, zprávu o odměňování nebo významnou transakci se spřízněnou stranou na internetových stránkách; za neuveřejnění jí bude moci být uložena pokuta až do výše 1 mil. Kč.

K části třetí, k čl. III – změna zákona o nabídkách převzetí

Dochází zde pouze k legislativně technické změně a zpřesnění osob, které se pro výpočet podílu hlasovacích práv podle § 35 a 36 daného zákona nezohledňují. Neboť vzhledem k tomu, že návrh zákona ruší definici institucionálního investora pro celý právní řád a osoby, na které se vztahovala definice institucionálního investora v zákoně č. 15/1998 Sb., jsou zahrnuty v definici poskytovatele služeb na kapitálovém trhu, uvádí se text ustanovení do souladu s navrhovanou změnou v zákoně o dohledu nad kapitálovým trhem.

K části čtvrté, k čl. IV – změna zákona o pojišťovnictví

Pro přehlednost se zakotvuje povinnost pojišťoven dodržovat i povinnosti, které ji plynou za podmínky, že je institucionálním investorem podle ZPKT.

K části páté, k čl. V - účinnost

Účinnost zákona se navrhuje na 10. června 2019, neboť to je den, kdy končí transpoziční lhůta podle čl. 2 odst. 1 směrnice.